

Ο αναρχικός Aron Davidovich Baron (ή Kantorovich, Faktorovich και Poleyevoy)

Nick Heath*

Ο Aron Davidovich Baron γεννήθηκε το 1891 στο χωριό Hlynets στην επαρχία Κιέβου στην Ουκρανία σε μια φτωχή εβραϊκή οικογένεια. Εργάστηκε ως αρτοποιός. Είχε γίνει αναρχικός στα σχολικά του χρόνια. Γύρω στο 1906 ασχολήθηκε με την επαναστατική δραστηριότητα στο πλαίσιο της Ένωσης Αρτοποιών Κιέβου. Συνελήφθη και εξορίστηκε το 1907. Μαζί με τη σύζυγό του Fanya κατέφυγαν στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εδώ ενεργοποιήθηκε στο πλαίσιο της Russian Workers Union (Ρωσική Ένωση Εργαζομένων) και των Βιομηχανικών Εργατών του Κόσμου (IWW) από το 1912. Υπήρξε συν-συντάκτης της αναρχικής εφημερίδας "Alarm" του Σικάγου από το 1915, με την Lucy Parsons επίσης, ενώ έγραφε και στην εφημερίδα της Ρωσικής Ένωσης Εργαζομένων "Voice of Labour" ("Φωνή της Εργασίας"). Συμμετείχε ενεργά σε δραστηριότητες στις κοινότητες των Εβραίων και Ρώσων εργαζομένων. Αρκετές φορές συνελήφθη για σύντομες περιόδους. Κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων των ανέργων το 1915, ο Aron και η Fanya ήταν στην πρώτη γραμμή του αγώνα και κάποια στιγμή χτυπήθηκαν σοβαρά από την αστυνομία.

Τον Ιούνη του 1917 επέστρεψαν στο Κίεβο, όπου ο Aron προτάθηκε από την Ένωση Αρτοποιών για το τοπικό Σοβιέτ. Διακρίθηκε ως ομιλητής και λέκτορας και ήταν δημοφιλής ανάμεσα στους αγρότες, τους εργάτες και τους στρατιώτες. Ο Aron δημιούργησε μια αναρχική μονάδα μάχης, η οποία πολέμησε τις δυνάμεις του κοζάκου στρατηγού Kaledin στον Don και στη συνέχεια συμμετείχε σε μάχες εναντίον των Αυστριακών και Γερμανών εισβολέων. Τον Μάρτη του 1918 συμμετείχε στην υπεράσπιση της Poltava ως στρατιωτικός διοικητής και τον ίδιο μήνα μεσολάβησε μεταξύ των μπολσεβίκων και της Ομοσπονδίας Αναρχικών Εκκατερίνοσλαβ όταν ξέσπασε ένοπλη σύγκρουση μεταξύ τους.

Τον Μάη του 1918 ο Aron έφτασε με αναρχικές μονάδες στο Rostov-on-Don, όπου έλαβε μέρος στην απαλλοτρίωση της τοπικής μπουρζουαζίας, επιθέσεις σε τράπεζες και φυλακές καθώς και επιθέσεις εναντίον μπολσεβίκικων αρχών. Αναγκάστηκε να υποχωρήσει με μια αναρχική μονάδα στο Tsaritsyn, όπου η ομάδα του, όπως πολλοί άλλοι, αφοπλίστηκε από τους Μπολσεβίκους στις αρχές Ιουνίου. Μέχρι το καλοκαίρι του 1918 βρισκόταν στο Kursk, όπου τον Ιούλιο του 1918 συμμετείχε στην ίδρυση της Συνομοσπονδίας Αναρχικών Ναμπάτ, με στόχο την ένωση όλων των αναρχικών στην περιοχή και πέραν αυτής. Στις 12-16 Νοέμβρη πραγματοποιήθηκε το ιδρυτικό συνέδριο της Nabat και ο Aron έγινε μέλος της γραμματείας και ήταν, επίσης, συντάκτης της ομώνυμης εφημερίδας. Τον Σεπτέμβρη του ίδιου χρόνου, μαζί με τον Μπολσεβίκο Κοζάκο Vitaly Primakov, ίδρυσε την 1η Ουκρανική Επαναστατική Ταξιαρχία, η οποία έγινε το

Τμήμα Tarashchansky και έγινε διοικητής της. Τον Γενάρη του 1919 βρισκόταν στο Kharkon ως αποτέλεσμα στρατιωτικής επίθεσης και τον Φλεβάρη συμμετείχε στην κατάληψη του Εκατερίνοσλαβ, όπου άρχισε να οργανώνει ομάδες της Nabat. Η δράση αυτή τελικά οδήγησε στη σύλληψή του από την τοπική Cheka στις 8 Φλεβάρη 1919, μετά από μια διάλεξή του με θέμα «Αναρχισμός και σοβιετική κυβέρνηση». Μετά από λίγες μέρες απελευθερώθηκε και συμμετείχε στο 2ο Συνέδριο στο Gulyai-Polye, 12-18 Φλεβάρη, όπου επέκρινε τους μπολσεβίκους για την κατάχρηση εξουσίας, παρενόχληση των εργαζόμενων και των μελών των επαναστατικών οργανώσεων και κάλεσε για την εγκαθίδρυση μη κομματικών Σοβιέτ που έπρεπε να διαχειριστούν την οικονομία και να γίνουν τα κύρια όργανα της κοινωνικής επανάστασης.

Μετά από όλα αυτά επέστρεψε στο Κίεβο, όπου και πάλι συνελήφθη από την Cheka. Εκλέχθηκε ερήμην στη γραμματεία της Nabat στο συνέδριό της στο Elizavetgrad στις 2 - 7 Απρίλη. Τον Απρίλη-Ιούνη του 1919 μετακόμισε στην Οδησό όπου εξέδιδε την "Nabat της Οδησού". Το τελευταίο τεύχος, αριθ. 7, εμφανίστηκε στις 16 Ιούνη γιατί απαγορεύτηκε από τους μπολσεβίκους. Τον Ιούνη του 1919 πήγε στη Μόσχα, όπου παράνομων αναρχικών και τη βομβιστική επίθεση στα κεντρικά γραφεία του Κομμουνιστικού Κόμματος στη Μόσχα. Στη φυλακή ξεκίνησε την ίδρυση μιας εξεταστικής επιτροπής, η οποία προσπάθησε να διερευνήσει τις συνθήκες της έκρηξης αυτής. Τον Νοέμβρη του 1919 επειδή αποδείχτηκε ότι δεν είχε καμία συμμετοχή και επιπλέον επειδή ήταν σοβαρά άρρωστος με τύφο, απελευθερώθηκε. Στις αρχές του 1920 επέστρεψε στην Ουκρανία και έλαβε μέρος σε μυστικές διασκέψεις της Nabat στο Kharkon τον Φλεβάρη και τον Απρίλη του 1920. Εκλέχτηκε επίσημος εκπρόσωπος της γραμματείας της Nabat στο Συμβούλιο Επαναστατών Εξεγερμένων (PSA) του Επαναστατικού Ανεξάρτητου Στρατού της Ουκρανίας (RPAU), τις μαχνοβίτικες ένοπλες μονάδες. Συνελήφθη και πάλι από τον Cheka για τις συνδέσεις του με τους μαχνοβίτες και απελευθερώθηκε μετά από απεργία πείνας εννέα ημερών.

Στα μέσα Ιούνη 1920 με μια ομάδα άλλων ακτιβιστών της Nabat εντάχθηκε στους Μαχνοβίτες και κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού συμμετείχε σε επιδρομές. Ήταν μέλος της συντακτικής ομάδας της μαχνοβίτικης εφημερίδας "Ρovstanets" ("Εξεγερμένος"). Ήταν αντίπαλος μιας περαιτέρω συμμαχίας με τους Μπολσεβίκους, επιμένοντας στην ανάγκη εδραίωσης της στρατιωτικής παρουσίας του μαχνοβίτικου στρατού σε μια συγκεκριμένη περιοχή και της άμεσης συγκρότησης μιας αναρχικής κομμουνιστικής κοινωνίας. Με τους Sukhovol'sky και Belash, εισήγαγαν την KAD (Επιτροπή για τις αντι-μαχνοβίτικες δραστηριότητες) που επιδίωξε να ελέγξει τις ενέργειες της Kontrarazvedka, της μαχνοβικής υπηρεσίας αντικατασκοπείας.

Επιδίωξε να υποτάξει τις τοπικές και μακρόπνοες αναρχικές ομάδες του Gulyai-Polye και της Novospasovka -με πολλούς τρόπους τον πραγματικό πυρήνα του μαχνοβικού

κινήματος- στη γραμματεία της Nabat και ως κάποιος με κάποια στρατιωτική εμπειρία άρχισε να παρεμβαίνει στις στρατιωτικές υποθέσεις του κινήματος. Ως αποτέλεσμα, υπήρξε μια προσωπική διαμάχη μεταξύ Baron και Makhno τον Αύγουστο του 1920. Ο Baron χαρακτήρισε τον Makhno ως Ουκρανό Βοναπάρτη και αποχώρησε από το κίνημα.

Τον Σεπτέμβριο του 1920 συνελήφθη στη Μόσχα από τη Cheka. Στις αρχές Οκτωβρίου του 1920 απελευθερώθηκε μετά τη νέα συνθήκη μεταξύ των μαχνοβιτών και των μπολσεβίκων και επέστρεψε στο Κίεβο. Τώρα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι έπρεπε να υπάρξει στενότερη συνεργασία μεταξύ της Nabat και των μαχνοβιτών και αφιερώθηκε σε ενεργό οργανωτικό και προπαγανδιστικό έργο, μιλώντας καθημερινά σε εργοστάσια, συμμετέχοντας στις εφημερίδες “Nabat” και “Golos Makhnovtza” (“Μαχνοβίτικη Φωνή”) οργανώνοντας αναρχοσυνδικαλιστικές ενώσεις και κάνοντας προετοιμασίες για ένα πανουκρανικό αναρχικό συνέδριο. Συνελήφθη για άλλη μια φορά στις 25 Νοέμβρη 1920 στο Kharkov, οδηγώντας σε φυλάκιση αρκετών μηνών. Στις 29 Νοέμβρη συνελήφθη η συντακτική ομάδα της “Golos Makhnovtza” και τα περισσότερα μέλη της εκτελέστηκαν από την Cheka. Τον Γενάρη του 1921, μαζί με άλλους αναρχικούς της “Nabat” μεταφέρθηκε στη Μόσχα. Ήταν ένας από τους φυλακισμένους αναρχικούς που είχαν τη δυνατότητα να παρευρεθούν στην κηδεία του Kropotkin. Από τον Απρίλη αυτού του χρόνου κρατείτο στην κεντρική φυλακή Orel όπου έκανε απεργία πείνας 11 ημερών. Εκείνη τη χρονιά συνελήφθη η Fanya και εκτελέστηκε από την Cheka. Τον Νοέμβρη του 1922 επέστρεψε στη φυλακή στο Kharkov, αλλά σύντομα απελευθερώθηκε.

Μετακόμισε στο Kieiev, όπου ο νέος συνεργάτης του, ο αναρχικός Fanya Avroutzkaya ήταν πολύ άρρωστος. Έπρεπε να αναφέρεται καθημερινά στη Cheka. Εστάλη πίσω στη Cheka της Μόσχας.

Στις 5 Γενάρη 1923 καταδικάστηκε σε 2 χρόνια εξορία για “παράνομη προπαγάνδα” και στάλθηκε στα νησιά-φυλακές, πρώτα στο Pertominsky και μετά στο Kemsy. Σε ένδειξη διαμαρτυρίας ενάντια στις συνθήκες των φυλακών, προσπάθησε να καεί ζωντανός τον Ιούνιο του 1923 και τραυματίστηκε σοβαρά. Το 1925 απελευθερώθηκε και στη συνέχεια στάλθηκε από τις αρχές για εγκατάσταση στο Novonikolayevsk (τώρα Novosibirsk). Μεταξύ 1926 και 1930 ήταν στην περιοχή Yenisei, και στη συνέχεια στην Tashkent για 5 χρόνια. Κατά την επιστροφή του από την εξορία στην Ανατολή, εμποδίστηκε από το να εγκατασταθεί σε μεγάλες πόλεις. Μέχρι το 1934 βρισκόταν στην εξορία στο Voronezh όπου εργαζόταν ως οικονομολόγος και βοήθησε να δημιουργηθεί μια υπόγεια ομάδα αναρχικών με συνδέσεις με παρόμοιες ομάδες στο Orel, το Bryansk και το Kharkov. Στις 27 Γενάρη 1934 συνελήφθη από την NKVD για προπαγάνδα κατά των συλλογικών κρατικών αγροκτημάτων και τον Μάη καταδικάστηκε σε φυλάκιση τριών χρόνων. Το 1937, εξορίστηκε στο Kharkov, όπου συνελήφθη τον ίδιο χρόνο. Στάλθηκε στο Tobolsk,

όπου εργάστηκε στο τοπικό τμήμα σχεδιασμού. Στις 20 Μάρτη συνελήφθη και πάλι και στις 5 Αυγούστου καταδικάστηκε σε θάνατο από την Τρόικα του Omsk της NKVD.

Στις 12 Αυγούστου εκτελέστηκε με άλλους αναρχικούς - τους Prokor Evdokimovich Budakov, Zinaida Alekseevna Budakova, Avram Venetsky, Ivan Golovchanskii, Vsevolod Grigorievich Denisov, Nikolai Desyatkov, Ivan Dudarin, Andrei Zolotarev, Andrei Pavlovich Kislitsin, Alexander Pastukhov, Anna Aronovna Sangorodetskaya, Mikhail G. Tvelnev, Vladimir Khudolei-Gradin, Yuri I. Hometovsky-Izgodin, Nahum Aaronovch Erapelbaum. Ο Primakov, ο παλιός στρατιωτικός του συνεργάτης και μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος, εκτελέστηκε επίσης το 1937.

Αποκαταστάθηκε από τις σοβιετικές αρχές στις 8 Φεβρουαρίου 1957.

*Πηγές:

- <http://www.makhno.ru/>

- Malet, M. Nestor Makhno in the Russian Civil War

- Avrich, P. The Russian Anarchists

- ru.wikipedia.org/wiki/По_имени_Барон

- http://www.hrono.ru/biograf/bio_b/baron.html

****Δημοσιεύτηκε εδώ:** <http://libcom.org/history/baron-aron-davidovich-aka-kan-torovich-faktorovich-poleyevo-1891-1937>.

*****Μετάφραση:** “Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης”.